

ÎNCHEIERE

26 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Galina Stratulat
Victor Burduh
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Tatiana Meriacri,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Tatiana Meriacri
împotriva lui Pavel Lazăr și Aurel Lazăr cu privire la încasarea datoriei și
compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
admis apelul declarat de Aurel Lazăr, s-a casat hotărârea din 25 aprilie 2017 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a emis o nouă hotărâre, prin care
cererea de chemare în judecată s-a respins,

c o n s t a t ă:

La 15 aprilie 2016, Tatiana Meriacri a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Pavel Lazăr și Aurel Lazăr cu privire la încasarea datoriei și
compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 23 aprilie 2013 a avut o înțelegere cu
Pavel Lazăr și Aurel Lazăr potrivit căreia au convenit asupra prestării de către
ultimii a serviciilor de fabricare a confecțiilor din lemn și plastic, în valoare de
3950 de euro.

La 23 aprilie 2013 a încheiat cu pârâții un contract de prestare servicii în mod
tacit și a transmis pârâților suma de 2000 euro, fapt confirmat de către aceștia, însă
nu au eliberat nici un bon fiscal, pe motiv de aflare a contabilului în concediu.

Obiectul contractului constituia serviciile de executare a lucrărilor de
fabricare și montare a 6 ferestre din stejar, 4 ferestre din plastic, 2 uși din plastic și
o ușă din metal îmbrăcată pe ambele părți cu lemn.

Potrivit contractului termenul limită de prestare a serviciilor de executare,
fabricare și instalare/montare a lucrărilor a fost stabilit până la data de 1 septembrie
2013.

Reclamanta a invocat că pârâții au refuzat onorarea benevolă a obligațiilor
contractuale deși au primit în avans suma de 2000 euro, restituindu-i suma de 1500
euro, iar 500 euro au refuzat să-i restituie pe motiv că a confecționat conform
comenzii o ușă.

Tatiana Meriacri a menționat că a refuzat să primească ușa dată, deoarece nu a fost confecționată conform obiectului contractului și a solicitat restituirea banilor, iar la 11 decembrie 2013 a înaintat pârâților o reclamație, prin care a solicitat restituirea datoriei în sumă de 500 euro, care a fost recepționată de pârâți la 12 decembrie 2013, dar cererea sa a rămasă fără executare.

Prin încheierea din 5 octombrie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, a fost suspendat procesul până la determinarea succesorului în drepturi a lui Pavel Lazăr. (vol. I, f.d. 66)

Prin încheierea din 24 noiembrie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, procesul civil la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Meriacri împotriva lui Aurel Lazăr și Pavel Lazăr, a fost reluat și s-a permis înlocuirea pârâtului Pavel Lazăr, cu succesorii lui în drepturi Aurel Lazăr, Victor Lazăr, Irina Lazăr și Ecaterina Ișenco. (vol. I, f.d.79-80)

La 7 decembrie 2016 Tatiana Meriacri a depus cerere de concretizare a cererii de chemare în judecată, prin care a solicitat încasarea în mod solidar de la Aurel Lazăr, Victor Lazăr, Irina Lazăr și Ecaterina Ișenco a datoriei în sumă de 500 euro, a dobânzii de întârziere în sumă de 201,82 euro, a taxei de stat în mărime de 445 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3000 lei. (vol. I, f.d.98-100)

Prin hotărârea din 25 aprilie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis cererea de chemare în judecată.

S-a încasat în mod solidar de la Aurel Lazăr, Victor Lazăr, Irina Lazăr și Ișenco Ecaterina suma de 500 euro cu titlu de datorie, 201,82 euro cu titlu de dobândă de întârziere, 445 de lei cu titlu de taxă de stat, 3000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

S-a respins cerința lui Aurel Lazăr cu privire la încasarea de la Tatiana Meriacri a cheltuielilor de judecată.

La 24 mai 2017, Aurel Lazăr, reprezentat de avocatul Mihai Boiștean, a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 25 aprilie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral și obligarea Tatiane Meriacre de a compensa cheltuielile de judecată.

Prin decizia din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Aurel Lazăr.

S-a casat hotărârea din 25 aprilie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani și s-a emis o nouă hotărâre, prin care:

Cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Meriacri împotriva lui Pavel Lazăr privind încasarea datoriei s-a respins.

S-a încasat de la Tatiana Meriacri în beneficiul lui Pavel Lazăr suma de 183,75 lei.

În susținerea soluției date, instanța de apel a concluzionat că solicitările apelantului sunt întemeiate, iar instanța de fond eronat a aplicat legea materială care guvernează raportul juridic litigios, fapt care a generat adoptarea unei soluții eronate.

La 18 mai 2018 avocatul Dumitru Josanu, în interesele Tatiane Meriacri, a declarat recurs împotriva deciziei din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 12 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de avocatul Dumitru Josanu, în interesele Tatiane Meriacri, s-a considerat inadmisibil.

Ulterior, la 1 noiembrie 2018, recurs împotriva deciziei din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău a declarat Tatiana Meriacri, care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 25 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

În motivarea recursului, fiind reiterate circumstanțele de fapt și de drept expuse în instanțele ierarhic inferioare de judecată, recurenta a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și emisă cu încălcarea normelor de drept material și aprecierea arbitrară a probelor.

Totodată, a Tatiana Meriacri a indicat că a luat cunoștință cu decizia din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău la 20 septembrie 2018 și consideră că prezentul recurs este declarat în termen.

A menționat că la materialele dosarului lipsește dovada că decizia instanței de apel a fost expediată în adresa sa sau a reprezentantului ei, precum și dovada de recepționare a acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia..

Examinând admisibilitatea recursului declarat de Tatiana Meriacri, Colegiul constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unui din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, după cum rezultă din materialele dosarului, dispozitivul deciziei contestate cu recurs a fost pronunțat la 22 martie 2018, în prezența Tatiane Meriacri, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 22 martie 2018 (vol. I, f.d. 190-192).

La fel, materialul probator atestă cu certitudine că copia deciziei integrale a instanței de apel din 22 martie 2018 a fost expediată în adresa participanților la proces, inclusiv Tatiane Meriacri, la 2 mai 2018, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la dosar (vol. I, f.d. 202).

La fel, se constată că anterior decizia din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost contestată cu recurs de către avocatul Dumitru Josanu, în interesele Tatiane Meriacri, iar prin încheierea din 12 septembrie 2018 a Curții Supreme de

Justiție, recursul declarat s-a considerat inadmisibil, în temeiul art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă.

În acest context, reieșind din cele constatate, Colegiul deduce că decizia instanței de apel din 22 martie 2018 a fost recepționată de către recurenta Tatiana Meriacri, aceasta cunoscând despre soluția instanței de apel.

Cu toate acestea însă, demonstrând o neglijență a drepturilor procedurale, Tatiana Meriacri a declarat recursul împotriva deciziei 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău numai la data de 1 noiembrie 2018, în afara termenului legal prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă.

Astfel, nu poate fi reținut argumentul recurenteii precum că a făcut cunoștință cu decizia instanței de apel la 20 septembrie 2018, or acesta nu a prezentat dovada de recepționare a copiei deciziei recurate, în vederea stabilirii circumstanțelor relevante, iar materialele cauzei denotă contrariul.

În acest context, prin prisma art. 434 din Codul de procedură civilă, se va reitera că indiferent de temeiurile invocate de către părți sau participanții la proces, în cazul în care există dovada comunicării deciziei integrale, recursul declarat după expirarea termenului de două luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului.

Colegiul consideră că instanța de apel a asigurat dreptul Tatianei Meriacri, respectând procedura legală de comunicare a deciziei, iar ultima urma să-și exercite drepturile procedurale cu bună-credință conform prevederilor legale și în termenul stabilit.

Cu privire la acest aspect, Colegiul notează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să respecte termenele prevăzute de lege.

Conform jurisprudenței CtEDO, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ urmărind cu diligență derularea procesului său.

Astfel, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs Germania din 11 septembrie 2007), în speță contestarea la timp a actului judecătoresc.

În acest sens, Tatiana Meriacri urma să se intereseze la intervale rezonabile de timp despre procesul în cauză, avînd obligația de a întreprinde măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt însă ignorat, și care a generat omiterea termenului de declarare a recursului.

În această ordine de idei, este cert că declarînd recurs în afara termenului legal, recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale.

Reieșind din aspectele descrise supra, recursul declarat de Tatiana Meriacri, la 1 noiembrie 2018 împotriva deciziei din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu se încadrează în termenul de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, de a considera recursul inadmisibil.

Colegiul remarcă că dreptul de acces la o instanță poate fi astfel supus, în anumite circumstanțe, unor restricții legitime, cum ar fi termenele legale de prescripție (Stubbings și alții c. Regatului Unit pct. 51-52).

Curtea mai reține că, obligația persoanelor de a-și exercita drepturile procesual civile în termenele stabilite de lege dau conținut ordinii de drept, astfel asigurându-se certitudinea și securitatea raporturilor juridice.

O astfel de soluție este compatibilă cu respectarea prevederilor CEDO, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În această ordine de idei, instanța de recurs menționează că admiterea spre examinare a unui recurs tardiv, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenție și ar încălca dreptul intimatului la un proces echitabil, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus în afara termenului legal, Colegiul ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Tatiana Meriacri, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. b), art. 440 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Tatiana Meriacri.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Galina Stratulat

judecătorii

Victor Burduh

Dumitru Mardari